Preventivní program školy

Školní rok: **2026/2027**

OBSAH:

I. Základní údaje o škole

II. Analýza současného stavu školy

a) CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

b) SITUACE ŠKOLY V OBLASTI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

c) ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ A REALIZACE MPP

d) TÉMATA PRIMÁRNÍ PREVENCE VE ŠKOLE

e) NESPECIFICKÁ PREVENCE

f) SPECIFICKÁ PREVENCE

III. Cíle Preventivního programu

1. DLOUHODOBÉ CÍLE

a) ŽÁCI

- TÉMATA PREVENCE A UKAZATELÉ ÚSPĚCHU

b) UČITELÉ

c) ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ

d) RODIČE

2. KRÁTKODOBÉ CÍLE

IV. Cílové skupiny

1. ŽÁCI
2. PEDAGOGICKÝ SBOR
3. RODIČE

V. Metody a formy práce

VI. Časový harmonogram programů a akcí PP

1. SPECIFICKÉ AKTIVITY – ŽÁCI
2. NESPECIFICKÉ AKTIVITY – ŽÁCI
3. AKTIVITY PRO PEDAGOGY
4. AKTIVITY ŠMP
5. AKTIVITY PRO RODIČE

VII. Evaluace PP

VIII. Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT

IX. Primární prevence v třídnických hodinách

X. Síť organizací a služeb, poskytujících odbornou pomoc

XI. Informační zdroje

XII. Evidence plnění programů PP školy – dokumentace ŠMP

Přílohy MPP

1. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ
2. KRIZOVÉ PLÁNY ŠKOLY – CO DĚLAT V PŘÍPADĚ VÝSKYTU RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

I. Základní údaje o škole

Název: Masarykova základní škola Morašice, okres Svitavy

IČO: 70157341 IZO: 002506556 ZŠ

117800473 ŠD

150043813 ŠK

Obor vzdělávání: 79-01-C/01 základní škola – denní studium

Počet žáků: 161

Zřizovatel: Obec Morašice starostka@morasice.cz

Vedení školy:

Ředitel: Mgr. Jan Šperk

Zástupce ředitele: Mgr. Hana Heroldová

Kontakty: reditel@skolamorasice.cz +420 461 612 774 web: www.skolamorasice.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ – I. stupeň	5	70
ZŠ – II. stupeň	5	91
Celkem pedagogů na škole	**26**	**161**

II. Analýza současného stavu školy

a) charakteristika školy

Masarykova základní škola je státní plně organizovanou, vesnickou, spádovou školou. Kapacita školy je 240 žáků, ale dochází k postupnému úbytku žáků – jejich počet se pohybuje nyní kolem 150. Do školy dojíždějí žáci až ze třinácti obcí.

Na prvním stupni probíhá výuka v současné době v pěti třídách s pěti ročníky, na druhém stupni také v samostatných ročnících. Škola má tři oddělení školní družiny a jedno oddělení školního klubu.

Škola prošla postupnou rekonstrukcí. Má vlastní tělocvičnu, která poskytuje dostatečnou možnost sportovního vyžití žáků i v mimoškolní době. Dále jsou tu dvě specializované učebny, učebna přírodovědných předmětů a počítačová učebna. Stravování žáků je zajišťováno externě v areálu mateřské školy.

Budova má prostorné světlé učebny a široké chodby, které jsou dostatečně využitelné pro shromáždění, pohyb žáků, a dokonce díky projektu Chodba poznávání i jako učebny. Třídy jsou rozmístěny od přízemí do druhého poschodí. V přízemí jsou prostory určené pro školní družinu a školní klub. V těchto prostorách se věnují děti převážně zájmovým činnostem, školní klub má k dispozici hrnčířský kruh i vypalovací pec, hernu, internetové připojení.

Škola využívá sportovní areál TJ Sokol, kde má k dispozici fotbalové a nové hřiště s umělým povrchem a doskočiště. Školní pozemek se přebudoval v několika předchozích letech ve školní arboretum a využívá se k výuce jako tzv. zelená učebna.

b) situace školy v oblasti rizikového chování

Ve třídách 1. a 2. stupně byla v předchozím školním roce mapována situace v oblasti rizikového chování pomocí anket a sociometrických šetření prováděných třídními učiteli nebo pracovníky PPP v rámci interaktivních preventivních programů. Naše základní škola vykazuje sníženou míru rizikového chování žáků.

Přesto se zde ale objevuje v poslední době nárůst určitých negativních jevů v chování žáků. Problém, se kterým se stále častěji setkáváme, jsou narušené vztahy uvnitř třídních kolektivů. V posledních letech stále častěji řešíme řadu situací a problémů týkajících se vzájemného chování a vztahů mezi spolužáky. Sledujeme pečlivě riziková místa naší školy – WC, šatny, ale také místa spjatá se školou – např. zastávku autobusu, kde často dochází k různým konfliktům. Šetříme každý náznak či podezření na šikanu či kyberšikanu, abychom předešli jejímu případnému rozvinutí.

Přestože v naší škole fungují pravidelné třídnické hodiny, setkáváme se někdy s problematickými situacemi vznikajícími mezi spolužáky – slovními provokacemi, agresivním chováním, netolerantním chováním. Dále jsme řešili podezření na skryté záškoláctví, časté absence omlouvané rodičem, vyrušování ve třídě, nedodržování nastavených třídních pravidel, výbuchy vzteku.

Klima naší malé školy je vlídné. Snažíme se vytvářet příjemné a podněcující prostředí pro žáky, jejich rodiče i učitele, kde existuje vzájemná důvěra a respekt. Žáci i učitelé, všichni dohromady, spolupracují v příjemném a důvěrném ovzduší. Vztahy v naší škole fungují dobře – komunikace a kooperace je na dobré úrovni. Škola dává žákům možnost vyjadřovat se k dění ve škole – funguje zde školní parlament. Žáci mají také možnost se seberealizovat, mají možnost cítit se úspěšně. Jsou vhodně motivováni, a proto aktivní. Jsme přesvědčeni, že k tomuto všemu přispívají mnohé společné projekty a akce, které ve škole často realizujeme.

Co se podařilo v oblasti prevence rizikového chování v minulém šk. roce:

<u>Specifické aktivity PP</u> (zaměřené na pedagogy a žáky)

- zajistit žákům 1. a 2. stupně preventivní programy na různá témata v oblasti prevence rizikového chování
- zrealizovat preventivní celoškolní projekt Bubnovačka
- konání individuálních konzultací žáků ohrožených neúspěchem a ze sociálně slabšího prostředí
- uskutečnit preventivní přednášku pro rodiče
- zrealizovat tradiční projektové dny – Zdravé dny – 5.-6.5.2026
- vyvážení priorit mezi nároky na předávání znalostí i na duševní pohodu a zdraví dětí
- posilovat celoškolní klima a podporovat pozitivní vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli
- kvalitní spolupráce tř. učitelů s rodiči
- pravidelné vedení třídnických hodin ve všech třídách 2. stupně – jednou týdně v určitou dobu (2. stupeň – pondělí po obědě)
- pokračovat v partnerství 1. a 9. ročníku – pomoc, spolupráce, společný výlet…
- spolupráce mezi pedagogickými pracovníky a metodika prevence s třídními učiteli - poskytnutí preventivních materiálů, námětů a inspirace pro práci v třídnických hodinách a zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- pravidelná jednání ŠPP – rozvíjení úzké spolupráce a zlepšení komunikace při jednání
- pokračování spolupráce se školní psycholožkou, pí Ivanou Košňarovou, působící na naší škole
- výchova a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- využívat metodické materiály (knihy, metodiky, DVD, webových odkazů…) – v třídnických hodinách, při diagnostice třídy, řešení problémů apod. – např. náměty na aktivity, hry zaměřené na spolupráci, komunikaci, relaxační techniky apod.
- vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast rizikového chování a pokračování spolupráce s jinými institucemi a organizacemi – např. PPP Ústí nad Orlicí – Krajské centrum prevence, SVP Alfa Svitavy, Policie ČR, Městská policie, dětský lékař, OSPOD, sdružení Etika mezi světy, ACET ad.
- informovat děti v oblasti sociálně patologických jevů – nástěnka, konzultační hodiny
- informační nástěnky pro učitele
- využít a předávat materiály, praktické a aktuální informace, rady a zkušenosti, metody ze školení a setkání metodiků prevence

- využívat internetový portál Výchova ke zdraví – doporučené metodiky, příklady dobré praxe, materiály ke stažení, inspirace…
- sledování talentovaných žáků – individuální přístup
- program dopravní výchovy – žáci 4.-5. třídy

Specifická prevence realizovaná v preventivních aktivitách a programech:

Třídnická dopoledne – 2.9. – všechny třídy školy – seznamování, pravidla třídy, začlenění nových spolužáků atd.

Adaptační program pro třídní kolektiv – PPP Ústí nad Orlicí – 5.9.2025 – 6. roč.

Preventivní programy realizované sdružením Etika mezi světy, Ing. Petrem Kadlecem

DATUM REALIZACE	PROGRAM	ROČNÍK
17.10.	Kamarádem být, kamarády mít	1.
25.9.	Plavba po online moři	4.
25.9.	Jsme tým	3.
17.10.	Jsme parta	2.
10.10.	Říkat ano, říkat ne	5.
25. 9.	Bolest – nemoc jménem šikana	6.
24. 3.	Skrytá nebezpečí internetu 1	6.
17. 10.	Skrytá nebezpečí internetu 2 – Soud	7.
25. 9.	Přátelství a láska	8.A
25. 9.	Přátelství a láska	8.B
10. 10.	Hrdinství	9.
5.-6. 5.	Projekt Zdravé dny	
5.5.2026	Programy dle domluvy ve smíšených skupinách po 45 min.	6.-9. roč.
6.5.2026	Kluci vs. Holky	5.
6.5.2026	Naše tělo jako domov	2.

Projekt Zdravé dny 2026

Ve dnech 5. a 6. května 2026 proběhl na naší škole již tradiční projekt Zdravé dny. Dva projektové dny nabídly žákům pestrý program zaměřený na zdravý životní styl, prevenci rizikového chování, bezpečnost, pohyb i duševní pohodu.

Oba dny začaly ve většině tříd společnou třídní snídaní. A jak jinak než zdravou. Děti si přinesly různé dobroty z domova, některé si je dokonce připravovaly přímo ve škole. Společné snídaně tak vytvořily příjemný začátek dne a zároveň připomněly, že zdravé stravování může být pestré, chutné i zábavné.

V úterý 5. května byl hlavní program připraven pro žáky 2. stupně. Ti se zapojili do besed, přednášek a zážitkových programů vedených odbornými lektory. Věnovali se například tématům Síť podpory aneb Když je toho moc, Vztahová sebeobrana aneb Když vztah není v pohodě nebo Dva kluci – dva světy. Vyzkoušeli si také zážitkovou sebepoznávací hru Ostrov, která je vedla k zamyšlení nad tím, co je v životě skutečně důležité. Součástí programu byla také jóga a nácvik první pomoci.

Odpoledne se žáci 8. tříd a 9. třídy zúčastnili promítání filmu Brácha, po kterém následovala debata o šikaně. Program si pro ně připravil mladý režisér filmu Filip Špinka, který pak se žáky diskutoval o tématu, které film otevírá.

Ve středu 6. května byl program určen především žákům 1. stupně. Mladší děti absolvovaly preventivní programy zaměřené například na témata Kluci versus holky, Naše tělo jako domov nebo Vztahová sebeobrana. Učily se také, jak poskytnout první pomoc, věnovaly se zdravé výživě, dopravní výchově a dalším oblastem souvisejícím se zdravím a bezpečím.

Dva z programů vedli lektoři z organizace Linka bezpečí, díky nimž se žáci dozvěděli také to, v jakých situacích se mohou na Linku bezpečí obrátit, jak tato služba funguje a jak požádat o pomoc, když si sami nevědí rady.

Nechyběla ani sportovní a branná část projektu. Žáci si vyzkoušeli, jak se zachovat v případě požáru ve škole nebo v jiných krizových situacích. Na hřišti pro ně byla připravena stanoviště se sportovními a brannými úkoly, při kterých si mohli ověřit nejen své znalosti, ale také spolupráci, pohotovost a odvahu.

Zdravé dny přinesly žákům mnoho nových poznatků, zážitků i praktických dovedností. Program ukázal, že zdraví není jen otázkou pohybu a správného jídelníčku, ale také bezpečí, vztahů, psychické pohody a schopnosti říct si o pomoc, když je potřeba. Podle kladných reakcí žáků se projekt vydařil a věříme, že si z něj každý odnesl něco užitečného pro svůj každodenní život.

Realizace nespecifických aktivit pro žáky vztahujících se k prevenci rizikového chování:

- zvyšování příznivého klimatu ve škole i v jednotlivých třídách – **tradiční celoškolní projekty** a jiné akce (exkurze, výlety, sběr papíru, Den evropských jazyků, Ukliďme Česko, Cvokárna, soutěž Sympaťák školy, adventní setkání, vánoční výstava, jarmark a vystoupení pro veřejnost, soutěže, kulturní představení…)
- pokračování činnosti **školního parlamentu** …

Aktivity PP zaměřené na rodičovskou veřejnost

- seznámení rodičů s nově vypracovaným MPP a poskytnutí poradenského systému školy (školní metodik prevence, výchovný poradce).
- **informace rodičům** v oblasti rizikového chování žáků – nástěnka, konzultační hodiny, společné i individuální rodičovské schůzky a setkání
- **beseda pro rodiče** Děti v digitálním světě o „digitálním“ rodičovství – 6. ledna 2026 od 16.00 hod. (Téma: Co se děje v mobilu vašeho dítěte? Víte, co se děje ve WhatsApp skupinách vašich dětí? Slyšeli jste o nebezpečných výzvách z TikToku? Co sociální sítě dělají s psychickou pohodou dítěte?)

Řešení problémů z oblasti rizikového chování žáků v minulém šk. roce:

- nenošení pomůcek a neplnění domácích úkolů
- ničení majetku školy, vandalismus
- krádež peněz ve škole
- vulgární projevy žáků
- arogantní a drzé chování vůči pedagogům školy + slovní provokace, nerespektování jejich pokynů
- problémy se vztahy mezi žáky – řešení konfliktů, ubližování ostatním dětem
- nedodržování nastavených třídních pravidel
- vyrušování při vyučování, nedovolené používání mobilů
- záškoláctví – neomluvené hodiny + podezření na skryté záškoláctví – časté absence omlouvané rodičem
- podezření na šikanu a ubližování spolužákovi
- nevhodné chování žáků navzájem – online – na WhatsApp skupinách
- užívání nikotinových sáčků, elektronických cigaret
- nález zbraně u žáka a jeho použití k zastrašení spolužáka

Slabé stránky (co budeme zlepšovat v tomto šk. roce):

- rozvíjet práci na vztazích mezi žáky v třídních kolektivech – předcházení šikaně a nevhodnému vzájemnému chování žáků
- preventivní semináře pro ostatní pedagogy – zaměření na práci se třídou
- více preventivních programů či besed pro rodiče
- zlepšení evaluace preventivních programů a akcí
- zajistit další vzdělávání v oblasti prevence více pracovníkům školy

c) školní poradenské pracoviště a realizace PP

- Školní preventivní tým je určen k rychlému řešení aktuálních problémů, úzké spolupráci a k prosazování MPP a Programu proti šikanování. Členy jsou zástupkyně ředitele školy (Mgr. Hana Heroldová), výchovný poradce (Mgr. Vlasta Macková), školní metodik prevence (Mgr. Jana Renzová), školní psycholožka Mgr. Ivana Košňarová, metodik podpory nadání Mgr. Andrea Dušková, speciální pedagog Jaroslava Siekierová.
- ŠPP slouží k poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy

Priority ŠPP pro školní rok 2026/2027:

1. Metodická podpora učitelů v práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

2. Podpora žáků s neprospěchem, vysokou absencí a žáků z málo podnětného prostředí

3. Podpora šikovných a nadaných žáků

Realizace PP vyžaduje spolupráci a odpovědnost na několika úrovních:

- **ředitel školy** – má odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu
- **školní metodik prevence – koordinuje přípravu a realizaci preventivního programu** (vyhláška č. 72/2005 Sb., příloha č. 3 – standardní činnosti ŠMP)

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Jana Renzová
Telefon	724 440 844
E-mail	renzova@centrum.cz

- **výchovný poradce –** úzce spolupracuje s vedením školy, školním psychologem, školním speciálním pedagogem, školním metodikem prevence a třídními učiteli.
- **pedagogický sbor** – jednotliví učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů (RVP)
- **třídní učitelé** – stěžejní úloha při naplňování PP
- **žáci** – participují na přípravě a realizaci programu
- **metodik prevence PPP – zajišťuje** odbornou a metodickou pomoc pro ŠMP, supervizi a je garantem kvality programů
- **spolupráce s jinými organizacemi v regionu**

Metodik prevence i výchovný poradce předávají poznatky získané na školeních pedagogickým pracovníkům na pedagogických radách.

d) témata primární prevence ve škole

Primární prevence rizikového chování je zaměřena na:

- **předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:**

šikana (zejména posilování a rozvoj mezilidských vztahů), násilí, kriminalita, delikvence, vandalismus, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek (zejména tabáku, alkoholu…), onemocnění HIV/AIDS, právní odpovědnost, zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy, záškoláctví, netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling), prevence kriminality a delikvence, ekologie ad.

- **rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:**

šikany, domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování výchovy mládeže, poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie) atd.

Základním principem strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

e) Nespecifická primární prevence zahrnuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

f**) Specifická primární prevence** zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

a**) všeobecnou prevenci**, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,

b) **selektivní prevenci**, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,

c) **indikovanou prevenci**, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování.

III. Cíle preventivního programu

1. DLOUHODOBÉ CÍLE VZHLEDEM K CÍLOVÝM SKUPINÁM:

a) ŽÁCI

- Výchova ke zdravému životnímu stylu a ke zdravému postoji k životu a zdraví.
- Vytváření pozitivní klidné atmosféry ve škole i ve třídních skupinách, atmosféry vzájemného respektu, bezpečí a udržování kázně.
- Podpora sociálních dovedností žáků – umění týmové práce, řešení konfliktů, otevřená komunikace, odolávání tlaku vrstevnické skupiny apod.
- Formování postojů k sociálně nežádoucímu a rizikovému chování a podpora již zformovaných zdravých postojů.

Témata prevence a ukazatelé úspěšnosti

Prevence drogových závislostí, alkoholu a kouření

- Předcházet užívání návykových látek, včetně alkoholu a tabáku
- Oddálit první kontakt s návykovými látkami
- Podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- Podněcovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

<u>Ukazatelé úspěchu</u>

- Mezi žáky nekolují zažité mýty o drogách
- Žáci znají negativa i pozitiva OPL
- Počet experimentů s drogou je nižší oproti normálu
- Ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich potřeb, nápadů
- Žáci vyhledávají mimoškolní činnosti
- Žáci se aktivně zapojí do protidrogové prevence – např. peer program
- Žáci mají zájem o návštěvy odborníků a potřebu diskuse na toto téma s učiteli
- Žáci jsou dobře informováni a vědí, na koho se obrátit

Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Školy a školská zařízení při efektivní realizaci prevence šikanování usilují o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:

- podporují solidaritu a toleranci,
- podporují vědomí sounáležitosti
- posilují a vytvářejí podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy

- uplatňují spolupráci mezi dětmi a rozvíjejí jejich vzájemný respekt
- rozvíjejí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.
- Předcházejí šikaně, jejím projevům, stádiím a formám,
- Předcházejí projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- Vyvracejí předsudky a pěstují úctu k životu
- Posilují a rozvíjejí zdravé vrstevnické vztahy

Další cíle:

- Pokračovat v realizaci pravidelných třídnických hodin
- podporovat sociální dovednosti žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny
- Zajistit bezpečnost žáků ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, při přecházení do šk. jídelny především vzhledem k rizikovým místům školy
- Při rozpoznávání šikany postupovat dle pokynů MŠMT ad.

Ukazatelé úspěchu

- Mezi žáky nebují šikana
- Mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí
- Samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- Mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety)
- Mezi žáky panuje atmosféra důvěry a bezpečí
- Zajímají se o multikulturní společnost a postoje (rasismus…)
- Znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt…
- Mají potřebu řešit své konflikty a pod uč. dohledem hledat řešení
- Jeví zájem o návštěvy odborníků

Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění

Prevence sexuálního zneužívání a týrání – sexuální výchova

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem,…
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrálost, antikoncepce, potraty,…
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska…
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuálního zneužívání, pornografie, znásilnění,…
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, úchylky,…
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy – lásky, růst a změny sekundárních pohl. znaků,…)

Ukazatelé úspěchu:

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně…

- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- žáci k sexu zaujímají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postaveným na lásce, partnerství a přátelství
- žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství…
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí, na koho se obrátit s problémy apod.
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli

Prevence kriminality a delikvence (dle pokynu MŠMT), právní odpovědnost

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus,…)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí oběť,…)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu a obecně závazných předpisů
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti – dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování

Ukazatelé úspěchu

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- škola má nižší výskyt kriminality
- žáci mají důvěru v pedagogický sbor

Prevence záškoláctví

- snížit počet zameškaných hodin
- vypracovat plán v souladu se ŠŘ a pokyny MŠMT na řešení neomluvené školní docházky (od třídního učitele, výchovného poradce, rodiče, oddělení sociálně právní ochrany dětí MěÚ až po policii)
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (sociální odbor, policie)

Ukazatelé úspěchu

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity – cítí potřebu vzdělání
- škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty
- škola má vypracovaný plán a postupy, jak řešit neomluvenou docházku

Zdravý životní styl

Prevence vzniku poruch příjmu potravy

Ekologie

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres,…
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách,…
- předcházet negativním vlivům médií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita,…
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

Ukazatelé úspěchu

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat…
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb…)
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- žáci přemýšlí o vlivu médií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Prevence virtuálních drog (netolismu) – závislosti na počítačových hrách, sociálních sítích, mobilech ad. a hazardního hraní

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení,…
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling, on-line hazardní hry…
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog
- kontrola nad užíváním informačních technologií žáky
- vytváření příležitosti pro efektivní trávení volného času

Ukazatelé úspěchu

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog, gamblingu
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- žáci nevyhledávají pouze hry s tématikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

b) UČITELÉ

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům ovlivňují chování žáků.

- aktivovat pedagogy k **většímu využívání studijních materiálů, www stránek zaměřených na prevenci**
- pokračovat ve **zkvalitnění práce**, rozšiřování kvalifikace a orientaci v problematice primární prevence, rozpoznat různé formy rizikového chování žáků a předcházet jim.
- **aktuality** zveřejňovat na nástěnce prevence, jsou zpracovány **krizové postupy** při jednotlivých činnostech (například školní výlety, exkurze, komunikace se zákonnými zástupci…).
- zajistit pravidelná setkání vybraných žáků v Parlamentu školy
- seznamovat se s **aktualizacemi metodických doporučení a pokynů** k prevenci
- preventivně působit v **co nejširší oblasti rizikových forem** chování
  - spolupracovat a zapojovat se do **projektů a akcí realizovaných** jinými odbornými subjekty
  - vytvořit a rozšiřovat **nabídku mimoškolních volnočasových aktivit** v návaznosti na výuku
  - **práce s třídními kolektivy** – pravidelné třídnické hodiny, mapování klimatu ve třídách (viz příloha 3 – Primární prevence v třídních hodinách)
  - **rozvíjení vztahu učitel – žák** – budování vzájemné důvěry mezi učitelem a žákem.
    Žák ví, že se na učitele může obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog.
  - **vybudování týmu spolupracovníků** – všichni učitelé školy budou seznámeni s programem, předpokladem je jejich zapojení do jeho realizace, provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy (třídnické hodiny), na pedagogických radách konzultují případné problémy, navrhují opatření. Učitelé informují ŠMP, popř. výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka, náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách apod.
  - **rozvíjení spolupráce s výchovným poradcem školy** (V. Macková)
    výchovný poradce aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, stanoví si konzultační hodiny pro setkání s dětmi a poradenskou činnost přímo ve škole.
- **spolupráce s ostatními odborníky**
  PPP Ústí nad Orlicí, dětský lékař, OHS, Policie ČR, okresní drogový koordinátor, OSPOD Litomyšl, SVP Alfa Svitavy atd.
  V případě potřeby se předpokládá navázání spolupráce s oddělením péče o dítě a rodinu, sociálními kurátory nebo s oddělením sociální prevence, uspořádání přednášky či besedy k dané problematice.

c) školní poradenské pracoviště (ŠPP)

- dlouhodobé a průběžné vzdělávání ŠMP, výchovného poradce a ostatních pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- aktualizovat a doplňovat manuály a metodické postupy pro řešení krizových situací (např. co dělat, když je žák pod vlivem návykových látek, když u něj byla taková látka nalezena…)
- tvorba evaluačního a monitorovacího systému ve vztahu k výskytu sociálně nežádoucího a rizikového chování a ve vztahu k tvorbě minimálního preventivního programu na další období
- zabývat se podněty, a to i anonymními (schránka důvěry) – spolupráce výchovného poradce a metodika prevence
- zkvalitnit sociální klima školy
- pracovat se všemi subjekty školy i s dětmi, které nemají problémy a vytvořit tak širokou základnu preventivní činnosti
- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o děti s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování
- umožnit neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou
- sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření
- poskytovat metodickou podporu při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání při vytváření RVP
- připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se zdravotním postižením
- koordinovat služby s ostatními poradenskými zařízeními

d) rodiče

Základní potřebou preventivního programu školy je zajištění informovanosti rodičů/zákonných zástupců žáků o cílech a náplni jednotlivých aktivit a opatření. Této informovanosti je docíleno prostřednictvím webových stránek školy a zveřejněním tohoto dokumentu – PP.

Oblast primární prevence:

a) <u>informační servis pro rodiče</u>
   - seznámení s preventivní strategií školy
   - seznámení se školním řádem
   - poskytnutí adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládání soc. nežádoucího chování u dětí

b) <u>aktivní formy spolupráce s rodiči</u>
   - přímá účast rodičů na preventivní strategii školy
   - kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům
   - školní akce určené pro rodiče s dětmi
   - funkčnost poradenského systému školy (ŠMP, výchovný poradce, přednášková činnost…)

c) <u>pasivní formy spolupráce s rodiči</u>
   - písemná sdělení rodičům
   - distribuce informačních materiálů

Cíle:

- zajistit **pravidelné schůzky** s rodiči, kde budou dostatečně informováni a obeznámeni s riziky, jakým jsou jejich děti vystaveny a jak jim předcházet:
  - třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání. Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace.
- nabídnout rodičům možnost vzdělávání a didaktické materiály, poradenskou činnost – informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany, bezpečí jejich dětí na internetu apod.
- O MPP budou informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách a webových stránkách školy. Rodiče také obdrží **informace, které budou obsahovat** nezbytná telefonní čísla a adresy, seznam základních změn chování, které by se mohly u jejich dětí vyskytnout, ale i rady, jak se zachovat, zjistí-li u svého potomka závislost či stane-li se jejich dítě obětí šikany.
- Pro rodiče také plánujeme uspořádat přímo ve škole přednášky odborníků, popř. jim také doporučíme další oblastní přednášky o této problematice dle možností a nabídky.
- **zapojovat rodiče** do aktivit školy – projektů, výstav apod.
- usilovat o **dobré vztahy** mezi školou a rodinou

2. Krátkodobé cíle (pro všechny cílové skupiny)

- ve školním roce 2026/2027 se chceme zaměřit zejména na **prevenci šikany, kyberšikany, na projevy nesnášenlivosti a agresivity** v jednotlivých ročnících, stmelování nových kolektivů formou adaptačních setkání, mapování a rozeznání **záškoláctví** a nepřiměřené, byť omluvené absence

- **informovat o kompetencích jednotlivých členů školního poradenského pracoviště**
- zapojit do realizace PP více **třídní učitele** – nutnost jejich vedení dokumentace
    - detailně rozpracovat preventivní aktivity s pedagogy I. a II. st., kteří konají preventivní aktivity v rámci výuky (Vo, Prv, Ch ...) a jejich následné detailní vyhodnocení v závěru školního roku (písemné vypracování, která témata a konkrétní techniky, v kterém ročníku a v kterém předmětu)
- zvýšit informovanost všech ped. i neped. pracovníků školy o skladbě **PP**
    - seznámit všechny pracovníky školy s bezpečnostními a krizovými plány, které jsou součástí PP, a zejména s Programem proti šikanování. Informace o PP pro šk. rok 2026/2027 – září 2025
- informovat rodiče i žáky pravidelně na webových stránkách školy o aktuálních preventivních programech, o nebezpečných důsledcích rizikového chování, jeho projevech apod.
- řešit financování aktivit a dlouhodobých programů
- ŠMP – vypracovat **komunikační systém** na škole pro svou práci
- ve školním řádu jasně stanovit pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení
- zajistit **doplnění školní knihovny** o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování
- **zlepšení evaluačního a monitorovacího systému** ve vztahu k výskytu sociálně nežádoucího a rizikového chování a ve vztahu k tvorbě minimálního preventivního programu na další období
- pokračovat v realizaci pravidelných **třídnických hodin na 1. i 2. stupni**
- uskutečňovat společné schůzky týkající se výměny zkušeností jednotlivých tř. učitelů s **vedením tř. hodin** – co se daří a naopak apod.
- Podpořit pedagogy ve vedení tř. hodin formou vzdělávání a supervize
- **adaptace** na prostředí a náročnost nové školy – 4. a 6. roč. (týká se žáků přicházejících ze Základní školy v Makově a Vidlaté Seči)
- zajištění **nabídky volnočasových aktivit** pro příslušný šk. rok
- **prezentace** průběhu preventivních aktivit školy široké veřejnosti – webové stránky školy, nástěnka

- udržet vedení celkové **dokumentace ŠMP** (deník ŠMP, zápisy řešení aktuálních problémů z oblasti prevence, přípravy na metodická vedení učitelů, evidence akcí s preventivní tematikou, vzdělávání a kontaktů, ankety a výsledky různých šetření…)
- obnovit evidenci prevence v **Systému výkaznictví** (SEPA) – Příloha č. 8
- zajistit více preventivních programů či besed pro rodiče

IV. Cílové skupiny

1. Žáci školy

Hlavní (ale nikoliv jedinou) cílovou skupinou pro preventivní program jsou žáci školy, a to v členění na jednotlivé věkové kategorie. Ke každé věkové kategorii zároveň uvádíme konkrétní optimální zacílení realizovaných aktivit a opatření:

6 – 12 let

- prohlubování dovedností, jak chránit své zdraví a rozvíjet sociální dovednosti
- informování o škodlivosti návykových látek (alkoholem a tabákem počínaje, omamnými látkami konče)

12 – 15 let

- rozvoj sociálních dovedností především v navazování zdravých vztahů mimo rodinu, schopnosti čelit sociálnímu tlaku, dovednosti rozhodovat se, efektivně řešit konflikty

- informování o účincích a rizicích návykových látek

2. Pedagogický sbor

Jednotliví učitelé, ať již třídní učitelé, učitelé výchov až po vedoucí předmětových komisí, mají zásadní vliv na realizaci preventivního programu školy, protože odpovídají za jednotlivé tematické bloky zařazené do výuky. Jsou zdrojem důležitých informací o situaci ve třídních skupinách, o postojích a názorech jednotlivých žáků, o účinnosti jednotlivých preventivních aktivit a opatření.

- **informační systém**

Systém předávání informací pedagogům i nepedagogickým pracovníkům školy o postupu realizace PP na škole. Doporučuje se, aby hlavním garantem předávání informací byl po dohodě s vedením školy ŠMP.

ŠMP bude kolegům předávat informace o:

- o skladbě PP na daný školní rok

- o preventivních tématech zakotvených v PP

- o krizových plánech školy

- o síti odborné pomoci

- o požadavcích na třídní učitele a další pedagogy

- o kompetencích ŠMP, VP

- o možnostech řešení, návodech, postupech

- o vedení dokumentace a vzájemném způsobu výměny informací

3. Rodiče

Základní potřebou preventivního programu školy je zajištění informovanosti rodičů/zákonných zástupců žáků o cílech a náplni jednotlivých aktivit a opatření. Této informovanosti je docíleno prostřednictvím webových stránek školy a zveřejněním tohoto dokumentu – PP.

V. Formy a metody práce v rámci školní prevence

- **Tematické bloky ve výuce, tzn. získávání základních informací v rámci učebních osnov**

Základní škola realizuje výuku podle vzdělávacího programu „Škola poznávání“. Ve výuce jsou zastoupeny bloky zaměřené na prevenci sociálně nežádoucího a rizikového chování. Prvky minimální prevence jsou rovněž zahrnuty ve školním řádu.

- **Jednorázové aktivity:**

Jedná se o preventivní aktivity jednorázového charakteru, které jsou zařazeny jako součást vyučování i mimo něj. Jsou realizovány z interních personálních zdrojů školy, případně se jedná o programy nabízené vnějšími organizacemi (neziskové či státní), které se zabývají primární prevencí rizikového chování (RCH).

Besedy s externími odborníky z daného oboru:

Forma jednorázové primárně-preventivní aktivity, při které lektor rozhovorem s posluchači zjišťuje jejich znalosti, názory, postoje, zaměřuje se na konkrétní témata, která z rozhovoru vyplynou. Odpovídá na dotazy a dává prostor pro vyjádření jednotlivých osob ve skupině. Tato forma předpokládá aktivní zapojení cílové skupiny.

Vzdělávací seminář

Jednorázová vzdělávací aktivita pro sekundární cílovou skupinu informačně vzdělávacího charakteru na konkrétní téma vedená interaktivní formou – předpokládá aktivní zapojení cílové skupiny.

- **Dlouhodobý a komplexní program primární prevence založený na principu interaktivity**
- **Intervenční aktivity**

Předem neplánovaná specifická aktivita vycházející z aktuální situace, která vyžaduje okamžitý zásah pracovníka programu nad rámec realizovaného výkonu (například bloku primární prevence). Zdaleka se nemusí jednat o krizové situace, ale například i o několikaminutový individuální rozhovor mimo skupinu.

- **Komponovaný pořad**

Jednorázový program kombinující uměleckou formu (např. film, divadelní představení) s následnou diskusí s odborníky v oblasti léčby a prevence různých forem rizikového chování. Tato forma předpokládá aktivní zapojení cílové skupiny.

- **Pobytová akce se zážitkovým programem**

Systematická práce s cílovou skupinou realizovaná mimo běžné prostředí. Práce je založena na principech interaktivity, cílenosti a práci s malou skupinou. Podmínkou je zajištěná návaznost na další aktivity programu s důrazem na kontinuitu a komplexnost primární prevence.

- **Individuální konzultace třídních učitelů a učitelů výchov, vliv osobnosti učitele**
- **Skupinová práce**

Systematická práce se specifickou skupinou osob vykazujících zvýšenou míru rizika pro vznik různých forem rizikového chování. Její součástí je nácvik sociálních a komunikačních dovedností, zvyšování sebedůvěry, rozvoj schopnosti spolupracovat apod. Má především výchovný charakter.

- **Vzdělávací kurz**

Ucelený vzdělávací program pro sekundární cílovou skupinu zahrnující teoretickou průpravu z oblasti primární prevence rizikového chování, nácvik praktických dovedností, případně prohlubování získaných znalostí a dovedností.

- **Konzultační hodiny školního metodika prevence pro žáky**

ŠMP zavede po dohodě s vedením školy.

- **Volnočasové aktivity pro žáky, celoškolní projekty a akce** (viz příloha 4)

VI. Časový harmonogram programů a akcí PP

1. Specifické aktivity PP zaměřené na žáky – navržený způsob realizace

V jednotlivých ročnících jsou realizovány pro žáky tyto specifické aktivity vztahující se k prevenci rizikového chování:

Ročník	Aktivity, jejich specifikace a cíle	Období realizace
1. stupeň	**Aktivity zaměřené:** • na adaptaci v novém prostředí a kolektivu • na tvorbu pozitivních sociálních vztahů ve třídě, • na prevenci šikany a násilí, projevů agrese • na oddálení prvního kontaktu s návykovými látkami, • na vytváření pozitivní klidné atmosféry ve škole i ve třídních skupinách Aktivity, zaměřené na uvedené cíle, jsou uskutečňovány ve skupinových programech, kterých se účastní celé třídní kolektivy. **<u>Preventivní programy pro tř. kolektivy – Etika mezi světy</u>** **1. ročník –** Kamarádem být, kamarády mít **2. ročník –** Jsme parta **3. ročník –** Jsme tým **4. ročník -** Plavba po online moři **5. ročník -** Říkat ano, říkat ne Kluci versus holky **Jsme spolu –** patronát – spolupráce žáků 1. a 9. ročníku. Každý žák 1. ročníku má svého „patrona“, žáka 9. ročníku. Během školního roku se pak společně setkávají na společných akcích. **Návštěva na obvodním oddělení Policie** **Policie se představuje** – program Policie ČR	1.10. 24.9. 23.9. 24.9. 24.9. 1.10.

	✓ Seznámení s prací policistů a jejich prostředím **Dopravní soutěž „Mladý cyklista“** **Dopravní výchova – beseda Bezpečnost na silnici – Besip** – výcvik na autodromu Vysoké Mýto - Policie ČR ✓ problematika bezpečné chůze a orientace v provozu na pozemních komunikacích	průběžně
6.–7. ročník	**Aktivity zaměřené na:** • na adaptaci v novém prostředí a kolektivu • podporu sociálních dovedností žáků – umění týmové práce, řešení konfliktů, otevřená komunikace, odolávání tlaku vrstevnické skupiny • prevenci rizik spojených s užíváním PC, sociálních médií a elektronické komunikace – netolismus, kyberšikana • podporu vědomí sounáležitosti • prevenci zneužívání návykových látek **<u>Preventivní programy pro tř. kolektivy – Etika mezi světy</u>** 6. ročník **– Bolest – nemoc jménem šikana** **Skrytá nebezpečí internetu I** 7. ročník **– Skrytá nebezpečí internetu II – Soud** **Seznámení žáků s bezpečným užíváním internetu** – učitel informatiky 7. ročník – **Tři příběhy o závislosti**	1.10. 9.3. 24.9. 17.10. 9.3.
8.-9. ročník	**Aktivity zaměřené:** • předcházení rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem,… • upevňování základních pravidel a hodnot společenského chování • předcházení užívání návykových látek – drog, alkoholu, kouření	

	• předcházení šikaně, kyberšikaně a jejich projevům, stádiím a formám • výchova ke zdravému životnímu stylu • upevňování vztahů v třídním kolektivu • předcházení předsudkům **<u>Preventivní programy pro tř. kolektivy – Etika mezi světy</u>** **8. ročník – Mise Mars** **Přátelství a láska** **9.A ročník – Hrdinství** **9.B ročník – Hrdinství**	1.10. 9.3. 24.9. 24.9.

2. Nespecifické aktivity pro žáky

Volnočasové aktivity pro žáky, celoškolní projekty a akce

Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Škola zajišťuje žákům pobyt ve školní družině a školním klubu, kde vychovatelky pracují dle ŠVP a PP a svým přístupem, aktivní činností a vedením kolektivu aktivně provádějí prevenci proti šikaně. Využívají materiály ŠD a ŠK, ŠMP a MPP.

Přehled volnočasových aktivit je vždy součástí MPP, na www stránkách školy, na nástěnkách.

Činnost školního klubu

- kromě zajišťování některých celoškolních akcí se ve školním klubu rozvíjejí některé zájmové činnosti; klub tradičně organizuje dětský karneval, tematické spaní ve škole, soutěž Miss školačka, Sympaťák školy aj.

Sportovní aktivity

- lyžařský výcvik
- florbalový kroužek pro starší
- kroužek Míčové hry
- kroužek Sportovní ráno
- kroužek Vybíjená

- šachový kroužek
- pod vedením vyučujících tělesné výchovy jsou v průběhu školního roku pořádány pro žáky sportovní hry a soutěže, např. sportovní soutěže organizované časopisem Školní sport
- turistické akce
- účast v soutěžích pořádaných dalšími organizacemi, popř. školami
- akce Bruslení (zimní stadion v Litomyšli)
- návštěva plaveckého bazénu

Umělecké aktivity

- na škole pracuje v rámci školního klubu úspěšně keramický kroužek, který se podílí svými výrobky na mnoha výstavách během šk. roku
- žáci mají možnost navštěvovat v budově školy pobočku umělecké školy – obory hudební a taneční
- kroužek aranžování
- kroužek řezbářství
- dramatický kroužek připravuje tradičně divadelní vystoupení pro spolužáky nebo rodiče
- celoškolní projekty spojené s výstavami výtvarných děl žáků – vánoční výstava, jarní výstava
- výtvarné soutěže pořádané Městskou knihovnou v Litomyšli, popř. jinými organizacemi
- pěvecká a recitační soutěž pořádaná DDM ve Svitavách
- hudební, dramatická a recitační vystoupení k příležitosti oslavy Dne matek apod.
- žáci mají možnost navštěvovat divadelní i hudební představení ve škole i ve Smetanově domě v Litomyšli dle aktuální nabídky

Aktivity vedoucí k prohloubení znalostí

- žáci se zájmem o určitý obor se pravidelně během celého roku zúčastňují soutěží, olympiád, literárních soutěží a soutěží v cizích jazycích pod odborným vedením vyučujících
- reprezentují školu také v přírodovědných, matematických, logických a zeměpisných soutěžích a mají možnost účastnit se zoologických, botanických, historických a jiných exkurzí
- žáci mají možnost zúčastnit se jazykově poznávacích zájezdů
- kroužek Debrujáři I, II

Celoškolní projekty a další akce

Tyto akce směřují k oživení klimatu ve škole a k zábavnému zpříjemnění školního prostředí. Např.:

- Evropský den jazyků

- Bubnovačka
- soutěže – Miss školačka – 2. stupeň, Sympaťák – 2. stupeň
- branný den
- tradiční recesní dny ve škole
- víkendové akce školního klubu
- Masopust – projekt – únor
- dětský karneval pořádaný školním klubem
- akce Cvokárna pro žáky, kteří nejúspěšněji reprezentují naši školu v soutěžích
- projektový den Školní Ámos, pořádaný školním parlamentem
- projektový den – Den Země
- sběr papíru spojený s celoškolní soutěží ad.
- akce Knihomolení – čtenářský týden, Čtenářské čajovny ad.
- Co nás baví (odpoledne s nadáním)
- vystoupení dramatického kroužku
- tématické zájezdy – náplní školních výletů, kterých se účastní celé třídní kolektivy pravidelně na konci školního roku. Vedle poznávací náplně mají i výchovný cíl – budování vztahu mezi žáky, odpovědnosti za své jednání, respektování druhého.
  (třídy 1. – 7. ročníku jezdí na jednodenní výlety, třídy 8. – 9. ročníku na dvoudenní)

V jednotlivých měsících jsou realizovány pro žáky následující nespecifické aktivity vztahující se k prevenci rizikového chování:

Září:

- 28. září – Den české státnosti

Den evropských jazyků

- společná setkání tř. učitelů se žáky a jejich rodiči

- vysvětlení **školního řádu a vnitřního klasifikačního řádu školy**

- nabídka **využití volného času** ve škole – nabídka kroužků apod.

- předání informací o metodikovi prevence a výchovném poradci na škole

Říjen:

2. října Světový den nenásilí
28. října Den vzniku samostatného československého státu

- Halloweenské přespávání ve škole

Listopad:

- připomenutí **významných dnů a výročí**:

20. listopadu Mezinárodní nekuřácký den
17. listopadu Den boje za svobodu a demokracii

- spaní ve škole – školní družina (připravují žáci 8. a 9. tř.)

- **Bubnovačka**

- Sv. Martin ve škole

Prosinec:

- vánoční turnaj **ve florbale**

- vánoční výstava

- připomenutí **významných dnů a výročí**:

1. prosince Světový den boje proti AIDS
10. prosince Den lidských práv

- **Vánoční a adventní čtenářská čajovna**

- **adventní pondělky**

- **vánoční akce ve školním arboretu pro veřejnost**

Leden:

- připomenutí **významných dnů a výročí**:

27. ledna Mezinárodní den památky obětí holokaustu

Únor:

- školní karneval

- Masopust – celoškolní projekt

Březen:

- připomenutí **významných dnů a výročí:**

21. března Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace

- **Školní Ámos** – projektový den – výročí J. Á. Komenského
- **velikonoční výstava**

Duben:

- připomenutí **významných dnů a výročí:**

7. dubna Světový den zdraví

- jarní **Knihomolení + Čtenářská čajovna**

- Den Země – projektový den

Květen:

- připomenutí **významných dnů a výročí:**

1. května Svátek práce
8. května Den osvobození od fašismu
15. května Mezinárodní den rodiny
31. května Světový den bez tabáku

- hudební a recitační představení dětí ke **Dni matek**

- celoškolní projekt Zdravé dny

Červen:

- školní výlety – 6.-9. ročník

- soutěž Miss školačka/Sympaťák školy

- projekt Cvokárna

3. Aktivity PP zaměřené na pedagogy

Srpen

- na poradě v srpnu 2026 budou všichni pedagogičtí pracovníci školy vyzváni k pomoci při vytváření preventivního programu školy
- společná schůzka učitelů – výměna zkušeností jednotlivých učitelů – co se daří a naopak apod.

Září

- domluva o komunikačním systému, předávání informací ŠMP a naopak
- informace o novém PP, o krizových plánech školy, monitorování tříd atd.
- všichni pedagogičtí pracovníci budou vyzváni ke spolupráci při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a při preventivní práci s třídními kolektivy apod.

- také budou opět požádáni zejména třídní učitelé o pomoc při zamýšlení se nad tím, čemu bychom měli věnovat největší pozornost, na co je podle nich třeba se soustředit, kde vidí největší problémy…

Říjen

- nabídka **seminářů a školení při MÚ v Litomyšli**, viz www.litomysl.cz i jiných
- společná schůzka učitelů – výměna zkušeností jednotlivých tř. učitelů s **vedením tř. hodin** – co se daří a naopak apod.

Listopad – květen

Třídní učitelé sledují klima ve třídách, vyplňují záznamy o třídních preventivních aktivitách a neobvyklých událostech a vedou si další poznámky o sociometrických šetřeních ve třídě v rámci třídnických hodin atd.:

- Jaký je celkový počet řešení rizikového chování žáků ve třídě?
- Jaké rizikové chování bylo řešeno?
- Jak byla situace zjištěna?
- Kdo situaci řešil?
- S použitím jakých metod byla vedena intervence?
- Jaký byl způsob ověření efektivity intervence?

Červen

- učitelé odevzdávají ŠMP své **záznamy o třídní práci a monitorování třídních kolektivů**. Podávají návrhy na preventivní aktivity pro příští školní rok.

- vyplnění formuláře **Elektronické evidence preventivních aktivit**

4. Aktivity školního metodika prevence

V rámci jednotlivých měsíců školního roku bude školní metodik prevence zajišťovat následující konkrétní činnosti:

Září:

- seznámení pedagogického sboru s aktuálním PP a jejich zapojení do jeho realizace

- představení činnosti školního metodika prevence žákům

- seznámit všechny pracovníky školy s bezpečnostními plány, které jsou součástí PP, zejména s Programem proti šikanování

- vypracovat komunikační systém na škole

- zahájení činnosti školního poradenského pracoviště

Říjen:

- zhodnocení adaptačního setkání v 6. třídě a proběhlých preventivních programů – ŠPP

- dvoudenní metodické a supervizní setkání pro metodiky prevence, pořádané PPP v Ústí nad Orlicí – předání informací všem zaměstnancům školy

Listopad – květen:

- zajištění specifických aktivit vztahujících se k prevenci rizikového chování v jednotlivých ročnících dle PP

- řešení aktuálních problémů z oblasti prevence rizikového chování

- kontinuální vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování

- získávání a předávání aktualit z oblasti prevence rizikového chování

Červen

- evaluace Preventivního programu za uplynulý školní rok

5. Aktivity PP zaměřené na rodičovskou veřejnost

Září

- seznámení rodičů se školním řádem – škola má vypracovaný podrobný školní řád, se kterým vždy na začátku roku seznámí žáky a rodiče. Školní řád je volně přístupný na www adrese školy.
- seznámení rodičů s nabídkou volnočasových aktivit pro děti
- společné netradiční schůzky rodičů a žáků ve škole

Říjen

- Zákon 359/1999 Sb. § 7 (právo upozornit rodiče), zákon 561/2004 Sb. § 21 (právo na informovanost)

- internetové stránky školy sekce Metodik prevence, třídní schůzky a konzultace, spolupráce s rodiči na preventivních projektech, jejich možná účast na besedách a seminářích z oblasti prevence šikany pořádaných školou.
- Poskytnutí telefonních čísel, popř. emailových adres učitelů, letáky s informacemi.
- Po provedeném šetření jsou rodiče informováni.

- nabídnout rodičům možnost vzdělávání – nabídka seminářů a školení
- seznámení rodičů s nově vypracovaným PP
- poskytnutí poradenského systému školy (školní metodik prevence, výchovný poradce ad.)

Listopad

- konzultační odpoledne s rodiči – 10.11.2026
- hodnocení prospěchu a chování žáků – čtvrtletní porada 18.11. – informace rodičům

Leden

- beseda pro rodiče Naše dítě a internet (nebezpečí sociálních sítí, jejich rizika)

Březen

- konzultační schůzky rodičů

Duben

- hodnocení prospěchu a chování žáků – čtvrtletní porada – informace rodičům

Květen

- konzultační odpoledne pro rodiče

VII. Evaluace PP

Tvorba systému evaluace a jednotlivých evaluačních nástrojů je jedním z cílů letošního minimálního preventivního programu.

Evaluace obsahuje následující kroky:

1. sběr a zpracování informací (pozorování, rozhovory, dotazníky, testy, posuzovací postoje)

2. sociodemografická mapování (přes třídní učitele)

3. stanovení prognóz, hypotéz (co může nastat, kdy, mít to podloženo…)

1. Evaluace průběhu preventivního programu

Hodnotíme průběžně zvolený způsob a postoje účastníků (děti, rodiče…) vůči zvolené preventivní aktivitě.

JAK?

A**. sledujeme a popisujeme průběh a způsob zvolené preventivní aktivity**

(volnočasové aktivity, zájmové programy, aktivity, sociální učení…)

B. **sbíráme veškeré informace a zpětné vazby:**

- od účastníků

- od realizátorů

Výstup – hodnocení účinnosti preventivní aktivity:

a) **dopad na cílovou skupinu**

hodnotitelné výstupy:

- školní úspěšnost
- projevy chování (kázeňské přestupky, záškoláctví, projevy šikany)
- změny v chování (ústup v chování, snížení asociálních tendencí, zvýšení odolnosti vůči stresu, zátěži, tlumení projevů impulzivity a agresivity apod.)
- postoje a hodnoty (pozitivní seberealizace, životní perspektivy)
- výskyt rizikového chování v širším společenství
- postoje dětí i pedagogů k preventivnímu programu

b) kvalita provedení preventivní aktivity

hodnotitelné výstupy:

- příprava
- realizace a průběh
- zvolené přiměřené metody a formy práce
- aktivní účast cílové skupiny (počet účastníků vzhledem k cílové skupině)
- zda cíl byl splněn či ne a proč (snížení či zvýšení negativních jevů)

2. Evaluace výsledku preventivní práce

Zodpovíme otázky:

- *Bylo skutečně dosaženo stanoveného cíle?*
- *Budu opakovat tento přístup, postup?*
- *Na co se příští rok zaměřím?*

Kvalitu a efektivitu preventivních programů dosáhneme analýzou ve třech rovinách:

- psychosociální klima ve škole, kázeň, prospěch

- zhodnotíme posun v postojích a hodnotových systémech

- zhodnotíme projevy chování ve vztahu k rizikovému chování (případně i k delikventnímu chování)

Přes třídní učitele (rodiče + občanská komunita) s podporou vedení školy v rámci spoluúčasti všech pedagogů a pedagogických pracovníků dané školy či školského zařízení.

<u>Jako nástroje evaluace průběhu preventivního programu jeho účastníky můžeme jmenovat:</u>

- pozorování
- anketní listy
- rozhovory s účastníky
- různé techniky zpětných vazeb – příklady:

✓ teploměr – na pomyslné stupnici zdvihnutím paže ukazují účastníci se zavřenýma očima míru spokojenosti s tématem, vedením programu apod.

✓ zpětné vazby od účastníků získáváme pomocí dvou pomůcek – batůžku a odpadkového koše či krabice. Děti sedí v kruhu, doprostřed se postaví batůžek a prázdný odpadkový koš. Každý účastník programu dostane tužku a dva prázdné papíry. Na jeden napíší, co si z programu odnášejí – informace, zkušenosti, poznatky, dovednosti… Až všichni anonymně zpracují odpověď, vhodí ji symbolicky do batůžku. Na druhý papírek odpovídají na otázku, čeho se chci zbavit, co tady chci nechat – něco negativního, nepříjemného, ohrožujícího, co se vyskytlo či mě zaskočilo během programu a odhodí opět anonymně do odpadkového koše. Vedoucí programů pak vyberou odpovědi nejprve z batůžku a pak z odpadkového koše, předčítají jednotlivé odpovědi všem účastníkům a současně se jich ptají: „Proč toto sdělení asi pisatel napsal, co ho k tomu vedlo?“ Účastníci odpovídají za pisatele, čímž i oni sami rozšiřují a zdůvodňují své názory na průběh programu. Tato technika je časově náročnější, ale má vysokou vypovídající hodnotu.

✓ zpětnovazební lístek – jednotliví účastníci vyplní anonymně odpovědi a lístek odevzdají na určené místo. Současně se mohou otevřeně vyjádřit k průběhu programu. Zpětnovazební lístky vyhodnocují vedoucí programu a výsledky zanesou do závěrečné zprávy o průběhu programu.

Příloha č. 8

- **měření efektivity programu pro šk. rok 2026/2027**
- příklady formulářů hodnotících dotazníků
- dotazník B3
- doporučený vzor zápisu z výchovné komise **– z**ápis z výchovné komise k řešení neomluvené nepřítomnosti žáka
- **Systém výkaznictví (SEPA)**
- evidence preventivních aktivit v průběhu celého roku
- generování přehledného PDF dokumentu – sumarizace preventivních aktivit v uplynulém období pro potřeby dotací, kontroly apod.

VIII. Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT

Legislativa pro školní metodiky prevence – výtah (aktualizováno k 2. 11. 2023)

✓ https://www.zakonyprolidi.cz/

✓ https://www.msk.cz/cs/temata/skolstvi/strategicke-dokumenty--legislativa-a-dalsiinformace-ve-vecech-prevence-rizikoveho-chovani-2692/

Přehled základní legislativy

- **Úmluva o právech dítěte vyhlášená ve Sbírce zákonů pod č. 104/1991 Sb.**
- Postavení Úmluvy o právech dítěte v právním řádu ČR je dáno článkem **10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Ústavy ČR** Mezinárodní smlouvy o lidských právech a svobodách ČR ratifikované a vyhlášené na našem území, obecně závazné mají přednost před zákonem. Postavení a ochranu dítěte upravuje i ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku ČR.

Z čeho vycházíme?

- Především ze **Školského zákona č. 561/2004** novela školského zákona a některých dalších zákonů vyhlášené pod č. **82/2015 Sb. 561/2004 Sb.**
  - 561/2004 Sb. – Školský zákon Zákon o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Navazující právní předpisy – vyhlášky

- Zásadní vyhláška k prevenci – **72/2005 Sb. – Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, vyhláška č. 197/2016 Sb.,** s účinností od 1. 9. 2016
- **Vyhláška č. 27/2016 Sb. – Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných** – s účinností od 1. 9. 2016 – cílem je vytváření rovných podmínek a příležitostí ve vzdělávání – nahrazuje Vyhlášku č. 73/2005 Sb.
- **Vyhláška k plnění školní povinné docházky 256/2012 Sb. –** Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.
- **Vyhláška č. 458/2005 Sb. – Vyhláška, kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.**
- **Vyhláška č. 438/2006 Sb. – Vyhláška, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních**

Další související právní dokumenty

- **Novela zákona 359/1999 Sb. – Zákon o sociálně-právní ochraně dětí**, provedená zákonem č. 401/2012 Sb. – o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- **Zákon 65/2017 Sb. – Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek** (31. 7. 2017) plně nahrazuje zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- **Zákon č. 373/2011 Sb., zákon o specifických zdravotních službách** (§ 89b odst. 1 – došlo ke snížení věkové hranice osoby, kterou lze umístit do „záchytky“ (do protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice), na 15 let)
- **Zákon 110/1997 Sb., zákon o potravinách a tabákových výrobcích** – Elektronické cigarety a náhradní náplně do nich § 12h
- **Zákon 89/2012 Sb. – Občanský zákoník (nový)** – „zákon o rodině“
  § 890 rodiče jsou povinni si vzájemně sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů.

Novela zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, z roku 2012 (č. 333/2012 Sb.)

- 1**06/2011 Sb. – Zákon, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách** a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- **135/2006 Sb. – Zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím 218/2003 Sb.**
- **Zákon o soudnictví ve věcech mládeže**
- **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**
- **Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích**
- **Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)** • § 158 odst. 6 – právo na kopii úředního záznamu o podaném vysvětlení, pokud osoba tento úřední záznam podepíše (platí i pro děti podávající vysvětlení ve škole)
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

STRATEGIE K PRIMÁRNÍ PREVENCI

• Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027

• Krajská strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách

Cílem metodického pokynu je pomoci školám a školským zařízením porozumět fenoménu šikany a možnostem, jak jí předcházet a jak na ni efektivně reagovat. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Metodická doporučení k primární prevenci rizikového chování

Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) vymezuje aktuální terminologii a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu a školního řádu, popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka, definuje školní preventivní program a doporučuje postupy škol a školských zařízení při výskytu rizikového chování.

1. Návykové látky

2. Rizikové chování v dopravě

3. Poruchy příjmu potravy

4. Alkohol

5. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) předkládá příručku a metodické doporučení pro pedagogické pracovníky „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol“. Metodické materiály byly vytvořeny ve spolupráci s OPS Sirius.

Metodické doporučení „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol“ nahrazuje dosud platná metodická doporučení „Syndrom týraného dítěte – CAN“ (příloha č. 5) a „Domácí násilí“ (příloha č. 20).

Příručka „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol“ je metodický dokument, který **je primárně určen pracovníkům školního poradenského pracoviště**. Příručka je podrobným návodem pro odborné pedagogické pracovníky, kteří řeší konkrétní situace zde popsané.

Kromě příručky je zpracováno a předkládáno také metodické doporučení „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol“. V jednotlivých pasážích odkazuje na zmiňovanou příručku, Kartu KID (zpracovanou organizací Society for all, z.s.) a další materiály, které se dané problematice věnují detailněji. Metodické doporučení **je určeno pro všechny pedagogické pracovníky školy**. Je předpokládáno, že pedagogy s tímto doporučením seznámí školní metodik prevence či jiný pracovník školního poradenského pracoviště. Cílem metodického doporučení je přinést praktické informace, které pomohou pracovníkům škol zvolit správný postup v případech ohrožení dítěte. Je výňatkem nejdůležitějších informací ohledně detekce ohrožených dětí, postupů na úrovni školy a spolupráce s OSPOD a Policií ČR.

Spolu s příručkou a metodickým doporučením jsou předkládány také tři šablony. První je šablonou, kterou je možné využít při oznámení na OSPOD, druhá je šablonou využitelnou při oznámeních na Policii ČR a třetí je návodem k vyplnění důležitých místních kontaktů, které jsou využitelné v situacích popisovaných příručkou a metodickým doporučením.

Metodické doporučení týrané, zneužívané, zanedbávané dítě ve škole.pdf

Příručka pro školy – týrané, zneužívané, zanedbávané dítě ve škole.pdf

Příloha 1 – šablona oznámení na OSPOD.docx

Příloha 2 – šablona oznámení na PČR.docx

Příloha 3 – šablona-seznam regionálních odborníků.docx

6. Školní šikana
7. Kyberšikana a další formy kybernetické agrese
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže
13. Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, z vnějšího i vnitřního prostředí
15. Netolismus
16. Sebepoškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
21. Hazardní hraní
22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
23. Příloha Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS.docx
24. Psychická krize/duševní onemocnění žáka
25. Sebevražedné chování

Příloha Bezpečnostní plán pro žáky.pdf

Příloha Varovné znaky sebevražedného jednání.pdf

Příloha Co dělat, když.pdf

Příloha Podpůrný rozhovor s žákem se sebevražednými myšlenkami.pdf

Příloha Krizový plán smrt ve škole.pdf

Příloha Při rozhovoru s dítětem nezapomeňte.pdf

Příloha Mé dítě má myšlenky na sebevraždu.pdf

- **Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže**, č.j.: 20006/2007 – 51
- **Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance**, č.j.: 14423/9922
- **Metodický pokyn ministra k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních**, č.j.: 21149/2016
- **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví**, č.j.: 10194/2002 –14
  související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách;
- **Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb**. – více o ohlašovací povinnosti školy
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
  související norma: **Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.**
- **Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů** ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j.: 37 014/2005-25

- **Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka nebo studenta** k 1. 9. 2017

IX. Primární prevence v třídnických hodinách

Třídní učitelé monitorují své třídní kolektivy.

<u>Třídní učitelé si vedou záznamy o neobvyklém chování žáků a jeho řešení:</u>

Jaký je celkový počet řešení rizikového chování žáků ve třídě?

Jaké rizikové chování bylo řešeno?

Jak byla situace zjištěna?

Kdo situaci řešil?

S použitím jakých metod byla vedena intervence?

Jaký byl způsob ověření efektivity intervence?

Informace

Informace o problému ve třídě můžeme získat z různých zdrojů (rodiče, jiné oznámení škole, vlastní pozorování). Máme-li informace o narušených vztazích (šikanování), nahlásíme vše ŠMP a VP, kteří společně zvolí strategii řešení.

JE NUTNO CHRÁNIT ZDROJ INFORMACÍ!!!

Techniky mapující klima ve třídě

Klima třídy se dá určit podle technik cílených na tuto problematiku. Výběr technik záleží na pedagogovi, který mapování provádí.

Používané techniky:

- jména
- přezdívky
- had
- místa si vymění
- ruce
- loď
- tiché řady
- míček apod.

Práce se třídou v třídnických hodinách:

- ✓ **Využití komunitního kruhu:**
  - Netradiční způsob práce se třídou (sezení v kruhu na židlích nebo na zemi)
  - Vhodný pro podporu soudržnosti, dobrých vztahů ve třídě, sdílení zážitků a emocí, učení se naslouchat a vyjadřovat se (například též pro tvorbu pravidel fungování třídy)
- ✓ **Stanovení pravidel chování ve třídě:**

  - vytvářejí hranice

  - dávají jistotu

  - mohou se týkat veškerého chování ve třídě a ve škole

  - důležitá je oblast slušného chování

- na vytváření by se měli podílet žáci

Jak zajistit fungování pravidel:

- ✓ Pravidla by měla být stanovena od prvních dnů práce učitele se třídou.
- ✓ Někdy je potřeba začít vlastními postupy založenými na školním řádu, teprve později přikročit ke společnému formulování pravidel.

<u>Proč vytvářet pravidla fungování třídy</u>

- Měla by zajišťovat efektivní práci (učení)

(chodit včas, vypínat mobily, plnit zadávané úkoly, mluví vždy jeden…)

- Vytvářet klidné, ale zároveň aktivní prostředí

(bezpečné klima – zapojovat se, ptát se, spolupracovat, mluvit slušně…)

- Pomáhat k rozvoji pozitivního vzájemného chování mezi dětmi

(neubližovat si, nenadávat si, neprat se…)

<u>Pravidla fungování na 2. stupni ZŠ</u>

Ideální situace pro tvorbu pravidel je na 1. stupni, kde je tvoří se žáky jeden učitel.

- Na druhém stupni by měla třída formulovat svá pravidla s třídním učitelem (inovovat dřívější pravidla), ostatní učitelé by měli mít možnost je znát (nejlépe, když jsou vyvěšená)
- Pro každý předmět si učitelé zvlášť stanovují svá očekávání a postupy

Základní intervenční třídnická hodina

V případě, že se objeví narušení vztahů mezi dětmi, pak by měl třídní učitel zvážit zařazení třídnických hodin, které by obsahovaly intervenční prvky. Následující popsaný postup je několikrát ověřenou variantou takové intervenční třídnické hodiny.

Potřebný čas: 45 minut
Rozsazení: kruhové sezení na židlích, učitel mezi dětmi

Obsah:
1. sdělení učitele – Učitel sděluje své pocity ze třídy, popř. výsledky nějakého diagnostického postupu, či sdělení od žáků, od ostatních učitelů i rodičů.

2. volná diskuse s dětmi – Učitel vybídne děti, zda by mu to nechtěly objasnit. Nechá spontánně rozproudit diskusi, kterou jen koriguje. Je důležité, aby děti měly pocit, že každý může říct svůj názor. Často se začínají vyjasňovat konflikty. Učitel zakončuje diskuzi dotazem na spokojenost dětí ve třídě.

3. definice osobních nepohod – Učitel vyzve děti, aby sepsaly, co se jim ve třídě nelíbí, neomezuje je, nechá kritiku zaznít naplno. Své zápisy přečtou a mohou je také zapsat společně na tabuli – tedy jakýsi seznam nepohod.

4. podpora ochoty – Učitel znovu tento seznam přečte a otevřeně se zeptá dětí, kdo z nich je ještě ochoten pro třídu něco udělat, po jedné straně mohou sedět ty, které ještě chtějí něco pro třídu investovat, a po druhé straně ty, které to nechtějí. Neměl by je kritizovat, ale chápat i jejich neochotu.

5. náměty dětí – Obě skupiny poprosí, aby navrhly, jak se dají jejich problémy řešit. Ty, které nechtějí pro třídu nic udělat, vyzve, aby to zdůvodnily, nebo aby sepsaly náměty, co by jim pomohlo, aby se ve třídě cítily lépe. Vhodné je také vyzvat děti, aby navrhly, co v tom může udělat i sám učitel.

6. ruka – Po přečtení námětů necháme děti obkreslit svou ruku a vepsat do ní, co jsou ochotny udělat pro třídu. Děti jimi vyzdobí stěnu třídy. Je to jejich slib druhým. Skupinku neochotných můžeme vyzvat, zda jsou alespoň schopni tolerovat snažení ostatních. Můžeme se také zeptat, zda nezměnili svůj názor.

7. investice učitele – Měl by následovat vklad samotného učitele, ten již ví, co od něj děti očekávají, a tak může vybrat to, co považuje pro třídu za nejlepší.

8. závěr hodiny – V závěru hodiny by měl být čas na reflexe dětí. Jak se na konci cítí, co jim hodina přinesla, v čem je zklamala atd. Může vzniknout společná dohoda dětí s učitelem na řešení problému třídy.

x. **Síť organizací a služeb, poskytujících odbornou pomoc** (především na regionální úrovni)

Kontakty:

Pedagogicko-psychologická poradna

- Pardubice Družby 334, 530 09 Pardubice tel. 466410327 Kontaktní osoba: PaedDr. Jiří Knoll
- Ústí nad Orlicí, Centrum primární prevence Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradecká 513, Ústí nad Orlicí, 562 01 telefon: 465521296, 776611695 PhDr. Petra Novotná http://www.pppuo.cz
- Svitavy Riegrova 11, 568 02 Svitavy tel. 461 532 486
- Chrudim Palackého 393, 537 01 Chrudim tel. 469 621 187 Kontaktní osoba: PhDr. Irena Köhlerová

Krajský metodik prevence – Mgr. Renata Černíková, KÚ Pardubice OŠMS tel: 466026240

Okresní metodik prevence – sídlí v Pedagogicko-psychologické poradně:

Pardubický kraj:

Ústí nad Orlicí: PhDr. Petra Novotná, 465 521 296

Chrudim: Mgr. Věra Pinkasová, 469 621187

Pardubice: PaedDr. Jiří Knoll, 466410327

Svitavy: PhDr. Vlasta Tvrdíková, 461532486

Krajský protidrogový koordinátor – Krajský úřad Pardubického kraje Komenského nám. 125, Pardubice, 532 11 telefon: 466026276 fax: 466026451 Mgr. Jiřina Ludvíková

http://www.pardubickykraj.cz

Psychiatrická ambulance

- ambulantní péče a poradenství v oblasti léčby závislosti na alkoholu, tabáku a drogách
- Chrudim Palackého 191, 537 01 Chrudim Kontaktní osoba: MUDr. Helena Novotná, tel. 469 638 932
- Hlinsko Nádražní 548, 370 01 Hlinsko v Čechách Kontaktní osoba: MUDr. Emil Herr, tel. 469 311 286
- Lanškroun Čechova 43, 563 01 Lanškroun Kontaktní osoba: MUDr. Luboš Hlavička, tel. 465 524 149
- Ústí nad Orlicí Tvardkova 650, 562 01 Ústí nad Orlicí Kontaktní osoba: MUDr. Luboš Hlavička, tel. 465 524 149
- Svitavy, Oddělení psychiatrie a psychoterapie s psychosomatikou Svitavská nemocnice, a. s., lůžkové oddělení Budova Červeného Kláštera, Kollárova 7, Svitavy, 568 25 telefon: 461569341, 461569208 prim. MUDr. Zdeňka Kovářová
  http://www.nemsy.cz
- Polička Smetanova 55, 572 01 Polička Kontaktní osoba: MUDr. Jarmila Novotná, tel. 461 722 155
- Olomouc, Linka pomoci Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice s celorepublikovou působností Linka pomoci telefon: 588441111

Občanské sdružení Laxus Kontaktní centrum Demokratické mládeže 2701, 530 02 Pardubice, tel. 466 265 2074, www.laxus.cz

Záchranka 155

Linka tísňového volání 156, 112

Policie 158

- **Policie ČR**, Preventivně informační skupina Purkyňova 2, 568 02 Svitavy telefon: 974 578 208, 720 166 709 e-mail: tisksy@mvcr.cz nebo pcrsynabor@seznam.cz. por. Bc. Hana Kaizarová
- **Městská policie** Litomyšl +420 461 612 336, mobil: +420 605 874 938

Poruchy příjmu potravy:

- Psychiatrická klinika 1. LF UK, Ke Karlovu 11, Praha 2 224 965 362
- **Anabell**, krizová linka (zdarma) 848 200 210

Linka bezpečí (nonstop, zdarma) 800 155 555

- Krizové centrum Linky bezpečí 266 727 953
- Linka psychopomoci 224 214 214
- RIAPS linka důvěry 222 580 697
- Linka důvěry s celorepublikovou působností Linka pomoci telefon: 465524252
- linka důvěry Ústí n. Orlicí 465 524 252
- Rodičovská linka 840 111 234

Internetové poradenství Prev-Centrum o. s. Meziškolská 1120/2, Praha 6, 169 00 http://www.prevcentrum.cz

Internetové poradenství, **Drogová poradna – SANANIM** http://www.drogovaporadna.cz

Linka pomoci Centra krizové intervence s celorepublikovou působností Praha 8,

Linka pomoci, telefon: 284016666

Toxikologické informační středisko Linka pomoci – první pomoc při otravách, nepřetržitá lékařská služba telefon: 224919293, 224915402

Dětské kriz. centrum pro týrané a zneužívané děti 241 480 511, 777 664 672

Primární prevence **Adykt,** o. s. Vraclav – Sedlec 15, Vysoké Mýto, 566 01 telefon: 465782165, 608804494 Mgr. Daniel Dvořák http://www.prevko.cz/adykt-o-s

Ústavy, které nabízejí pobytové služby:

- Brandýs nad Orlicí (pro dívky od 15 let) Ředitelka: Eva Šplíchalová Tel.: 465 544 280
- Králíky (pro chlapce) Tel. 465 631 116, 465 631 487
- Hrochův Týnec: 469 692 112, 469 660 794
- Návrat: Říčařova 277, Hradec Králové Tel: 495 211 800, email: ddu@atlas.cz

Ambulantní a pobytová forma práce

- Středisko výchovné péče **Pyramida** tel: 466 680 338 Pardubice, Sokolovská 146, Rybitví kontaktní osoba: Mgr. Drahoslav Česák
- SVP **Alfa SVITAVY** – Mgr. Petr Dříňovský

Zařízení, která nabízejí formu práce ambulantně:

- Středisko výchovné péče **Mimóza** adresa: Lázeňská 206 Ústí nad Orlicí ředitelka: Eva Šplíchalová vedoucí střediska v Ústí nad Orlicí: Marie Stejskalová tel: 465 52 69 69, e-mail: svp.usti@worldonline.cz, www.hradeckral.cz/stediska/Mimosa.HTM
- Středisko výchovné péče **Archa** tel: 469 623 786 Chrudim, Školní nám. 11 kontaktní osoba: Mgr. Martina Malečková

Bílý kruh bezpečí, o.s. Jana Palacha 324 Pardubice Poradna Bílého kruhu bezpečí Pardubice 732 923 462 (8 – 20 hod) bkb.pardubice@bkb.cz

SKP-CENTRUM, o.s. – Vysoké Mýto Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – **EMKO**

774 658 593

Sociální odbor Městského úřadu Litomyšl (OSPOD) – kurátor pro děti a mládež

Přikrylová Sylva 461 653 432 sylva.prikrylova@litomysl.cz **http://www.litomysl.cz**

MÚ Litomyšl, sociální odbor, prevence kriminality Mgr. Pavel Voříšek telefon: 461653443

Dětský a dorostový lékař MUDr. Jitka Švábová, Morašice 75, Morašice, 461 613 752

Sananim, poradna pro rodiče 284 824 234 Sananim, kontaktní centrum 283 872 186

Centrum pro léčbu závislosti na tabáku, linka pro odvykání 844 600 500

XI. Informační zdroje

Užitečné odkazy:

Šikana – kyberšikana

http://www.minimalizacesikany.cz/- stránky projektu Minimalizace šikany
http://www.sikana.cz/- občanské sdružení proti šikaně
http://www.sikana.org/- společenství proti šikaně
http://www.poradenskecentrum.cz/sikana.html – základní informace o šikaně PPP Brno
http://www.nasedite.cz/ – nadace Naše dítě – pomoc týraným a zneužívaným dětem
http://www.vztahy.org/ – práce a vztahy – mobbing
http://www.forint.cz/portal/rozhledna-si/ – portál sociální exkluze
http://www.varianty.cz/ – informace, texty a metodické materiály pro globální vzdělávání atd.

Kyberšikana

http://www.e-bezpeci.cz/ – internetové bezpečí: informace pro učitele, rodiče a děti
http://www.bezpecne-online.cz/ – bezpečně online
http://www.saferinternet.cz/ke-stazeni- stránka věnovaná bezpečnému internetu apod.

Drogy a alkohol

http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/default.htm – Rada vlády protidrogové politiky
http://www.mvcr.cz/ – portál Ministerstva vnitra
http://www.odrogach.cz- informační portál primární prevence
http://www.plbohnice.cz/nespor- zde ke stažení některé Nešporovy příručky
http://www.pobavme-se-o-alkoholu.cz – pobavme se o alkoholu
http://www.drogy-info.cz/- informační portál o legálních a ilegálních drogách
http://www.dokurte.cz/ – kouření a zdraví, jak přestat kouřit, kde hledat pomoc apod.
http://www.drogovaporadna.cz/- informační portál o drogách
http://www.drogy.net/ – drogový informační portál
http://www.poradenskecentrum.cz/drogy-pro-rodice.html – informace o drogách...
http://www.jellinek.nl/brain/start.htm – ukázka, jakým způsobem působí drogy na mozek
http://www.sananim.cz/intro.php – o.s. Sananim – informační servis, poradna, kontaktní centra
http://www.prevcentrum.cz/- Prev-centrum Praha
http://www.dropin.cz/ – nadace Drop In
http://www.vodopad.cz – vše nejen o psychiatrii
http://www.biotox.cz/drogy/ – encyklopedie psychotropních rostlin
http://www.adiktologie.cz/ – server časopisu Adiktologie
http://imm.newtonit.cz/drogy/homepage.asp – mediální služby Newton – drogová problematika
http://www.dds.winet.cz/ – drogy a dospívání

Gambling

http://www.poradenskecentrum.cz/gambling.html – vznik závislosti, prevence, PC – PPP Brno
http://www.plbohnice.cz/nespor/addictcz.html – osobní prezentace K. Nešpora

Poruchy příjmu potravy

http://www.pppinfo.cz/ – informační portál o poruchách příjmu potravy
http://www.poradenskecentrum.cz/anorexie-bulimie.html – prevence, příčiny vzniku, charakteristika
http://www.anabell.cz/ – pro nemocné anorexií a bulimií
http://www.jakomodelka.cz – Místo prvního kontaktu pro poruchy příjmu potravy (Domažlice)

Alternativní styly a způsoby života

http://www.vegan.cz/- stránky o veganství
http://www.vegetarian.cz/- stránky o vegetariánství
http://www.csvv.cz/- česká společnost pro výživu a vegetariánství
http://www.fzv.cz/- fórum zdravé výživy
http://praha.squat.net/ – mezinárodní internetový server o squatech a travellerských komunitách
http://www.tetovani.com/ – internetový magazín o tetování a piercingu
http://mytattoo.wz.cz/odkazy.php – další stránka o tetování a piercingu
http://rastaman.cz/ – stránka o rastafariánství
http://www.jacobomakarikari.rastaman.cz/ – jedna z mnoha stránek o rastafariánství
http://www.plastickachirurgie.info/PLASTICKA-CHIRURGIE/zvetseni-prsou.htm- plastická chirurgie (nejen prsu)
http://www.svetmodelek.cz/ – jedna z mnoha stránek ze světa modelingu

Dopravní výchova

http://www.mdcr.cz/cs/ – oficiální stránky Ministerstva dopravy
http://www.nadacebesip.cz/ – stránka nadace Besip
http://www.czechradar.cz/ – společnost zabývající se zlepšením situace silniční dopravy a její bezpečnosti
http://www.bezpecnamesta.cz/ – projekt, který si klade za cíl vést řidiče k dodržování předpisů
http://www.theaction.eu – divadelní představení pro žáky a studenty ZŠ a SŠ s dopravní tematikou
http://www.domluvme-se.cz/ – o alkoholu za volantem

Vzdělávání: www rozcestníky

http://www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj – portál Ministerstva školství – oddělení prevence
http://www.varianty.cz/- texty, materiály, metody, články, zkušenosti ...atd
http://casopisy.portal.cz/pd// – portál časopisu psychologie
http://ucitelske-listy.ceskaskola.cz/ – Učitelské listy – web o změnách ve vzdělávání
http://spp.ippp.cz/ – projekt ŠPP – školní poradenské pracoviště (samostudium, materiály ...)
http://www.rvp.cz- metodika, příklady, ŠVP a další manuály, informace a trendy ...atd

www.kapezet.cz
http://www.prevence-praha.cz/
www.poradenskecentrum.cz/

Videotéka: videokazety a DVD

Na zdraví
Drogová problematika, sexuální výchova
Budoucnost patří střízlivým
Oči hadů 1.-3. díl
Pravda o drogách
Řekni drogám ne!
Abeceda lidské sexuality
Hazardní a počítačové hry u dětí a dospívajících
Moderní encyklopedie lidské sexuality
Prevence v rodině
Ty a droga
Silný proti slabému – šikana na ZŠ
Neubližuj mi
Závislí
Poločas rozpadu
Past
Tereza – intimní zpověď

Odborná literatura

Sexuální výchova – vybraná témata (Výchova ke zdraví – příručka pro učitele)
Poethe, P., Dítě v ohrožení
Děti a jejich problémy – sborník studií
Porterfieldová, K.M., O sektách
Ryanová E.A., O rodičích

Miovský, M., LSD a jiné halucinogeny
Mufsonová, S., Kranzová, R., O týrání a zneužívání
Nerad, J. M., Neradová L., Drogy a mýty, Drogová problematika z nizozemské perspektivy
Ward, P., Adams, S., Levermore, J., Jak se připravovat na práci s mládeží
Matoušek, Oldřich, Dospívání chlapců v Čechách a na Moravě
Matoušek, O., Kroftová, A., Mládež a delikvence
Portmannová, R., Jak zacházet s agresivitou
Trestní zákoník, trestní řád, přestupky
Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí – příručka o efektivní školní drogové prevenci
Poradovský, K., Poliaková, E., Když dospívám
Nešpor, K. ad., Fit in 2001 plus
Nešpor, K., Csémy, L., Alkohol, drogy a vaše děti
Presl, J., Drogová závislost
Kolář, M., Bolest šikanování

Odborné časopisy

Prevence
Rodina a škola

Metodické příručky – k dispozici v PC ve sborovně – složka Prevence

Sexuální výchova – problematika dětské pornografie a její prevence na škole – VÚP ve spol. s MŠMT 2003
Sborník studií – Děti a jejich problémy 1 – Linka Bezpečí 2005
10 let linky bezpečí – Kapitoly rodina, láska, vztahy, sex ...(sborník)
Homofobie v žákovských kolektivech – I. Smetáčková a R. Braun 2009
Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže 2012 MŠMT (.zip) (kompletní se všemi přílohami – je nutno stáhnout a "rozbalit")
Sexuální zneužívání a související – Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s., Jaroslava Hanušová
Sborník studií – Děti a jejich problémy 1 – Linka Bezpečí 2005
10 let linky bezpečí – Kapitoly CAN...(sborník)
Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008 – 2018
Názory občanů ČR na tělesné tresty dětí
Sborník studií – Děti a jejich problémy 2 – Linka Bezpečí 2008
Sebepoškozování – MUDr. L. Babakova – FN Brno
Článek k tématu sebepoškozování – Reflex 2007
Článek o trendu EMO – Reflex 2007
http://www.odyssea.cz/metodiky-osv.php?cast=lekce-osv

Vyhlášky – met. pokyny

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008
Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j.: 20 006/2007-51, ze 7. listopadu 2007
Spolupráce s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Čj.: 25884/2003-24 z 11.10.2003
Evaluace a diagnostika preventivních programů z roku 2000
Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu Čj.: 11691/2004-24 ze 14.4. 2004
Volný čas a prevence u dětí a mládeže z roku 2002
Certifikační řád pro hodnocení odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek

Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek z roku 2005
Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
Přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence sociálně patologických jevů vytipovaných MŠMT
Zásady efektivní primární prevence – Nešpor, K., Csémy, L., Pernicová,
Metodika prevence ve školním prostředí – Nešpor, K.
Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
Prim. prev. rizikového chování ve školství 2010 – M. Miovský, L. Skácelová, J. Zapletalová, P. Novák
Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže 2012 MŠMT (zip)

Webové stránky školy – www.skolamorasice.cz

Schránka důvěry

Nástěnka prevence…

XII. Evidence plnění programů PP školy – dokumentace ŠMP

1. Měření efektivity programu

za školní rok: 2025/2026

Škola:	
Školní MP (1. stupeň ZŠ, 2. stupeň):	
Počet žáků, studentů:	
% zapojení žáků (studentů) ve volnočasových aktivitách:	
% žáků (studentů), kteří absolvovali PP nespecifickou:	
% žáků (studentů), kteří absolvovali PP specifickou:	

I. ŽÁCI

A. Aktivity pro žáky: ano ne

1. ve výuce:		
2. jednorázové tématické aktivity (prosíme doplnit téma a garanta):		
● přednášky:		
● besedy:		
● komponované pořady:		
● jiné kulturní akce k PP:		
3. aktivity specifické primární prevence (prosíme doplnit téma a garanta):		
● v rámci řešení výchovných problémů:		
● v rámci řešení SPU:		
● téma závislosti (návykové látky):		
● šikana (sociální klima třídy):		
● PP kriminality:		
● téma tolerance:		
● téma násilí:		
● záškoláctví:		
● sekty:		
● extremismus:		
● rasismus:		
● jiné:		
4. dlouhodobé programy PP:		
● projekt Žije s námi nebo vedle nás		
● projekt Zdravý životní styl:		

● projekt Kouření a já:		
● jiné:		
5. účast v projektech (grantech):		
● projekt dotovaný z vlastních finančních zdrojů:		
● projekt dotovaný z jiných než vlastních finančních zdrojů:		
● MŠMT		
● jiný zdroj		

B. Jakým způsobem je PP realizován (formy, metody): ano ne

1. poskytování informací:		
● přednáška		
● beseda		
● konzultace		
● osvětový materiál		
● videoprojekce		
● filmové představení		
● jiné		
2. prožitkové programy:		
3. pobytové akce:		
4. peer programy:		
5. aktivní učení v modelových situacích:		

II. PODÍL PEDAGOGŮ ŠKOLY NA REALIZACI MPP

A. Vzdělávání pedagogů v oblasti (za školní rok 2026/2027):

TYP ŠKOLENÍ	Organizátor	Délka trvání (počet hodin)	Počet proškolených pracovníků		
			metodik prevence	výchovný poradce	ostatní
Národní vzdělávací osnovy (PdF)					
K problematice drog					
Výchova k toleranci					
K problematice šikany					
Sebeúcta					
Komunikace					
Jiné					

B. Školní metodik prevence (ŠMP) spolupracuje s: ano ne

● výchovným poradcem		
● třídními učiteli		
● vedením školy		
● ostatními, i nepedagogickými pracovníky školy		

C. Podmínky pro výkon funkce ŠMP: ano ne

(má:)

● místnost pro konzultace s žáky a rodiči		

● vymezené konzultační hodiny		
● k dispozici odbornou literaturu		
● přístup k vyhláškám MŠMT		
● přístup k PC		
● přístup k internetu		
● podporu vedení školy k dalšímu vzdělávání		
● možnost předávat informace pedagogickému sboru		
pokud ano, jak často:		
jednou za měsíc		
jednou za 3 měsíce		
jednou za 6 měsíců		
jednou za rok		

D. ŠMP se přímo účastní: ano ne

● mapování výskytu rizikového chování na škole		
● řešení sociálně-patologických jevů na škole		
● spolupráce s odbornými zařízeními		
● jednání s rodiči		
● spolupráce s okresním metodikem		

E. Evidence rizikového chování na škole:

	řešil ŠMP			Celkem
	ano	ne	věk:	případů:
návykové látky: kouření, alkohol, marihuana, pervitin, heroin				
Záškoláctví				

Šikana				
Gambling				
Kriminalita				
Rasismus				
Jiné				

III. SPOLUPRÁCE S RODIČI V RÁMCI PP

	ano	ne
● rodiče jsou informováni o strategii MPP		
1. aktivní spolupráce s rodiči:		
● přímá účast v MPP		
● školní akce určené pro rodiče s dětmi		
● přednášková činnost (besedy pro rodiče)		
● účast ŠMP na třídních schůzkách		
2. pasivní spolupráce s rodiči:		
● písemná sdělení rodičům		
● informační letáky		
● jiné (jaké?):		

IV. SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI

využíváme:	ano	ne	forma spolupráce:
PPP			
SVP			
Policie ČR			

Městská policie			
OHS			
OSPOD (OPD)			
SPC			
Orgány státní správy			
Odborníci			
Nestátní zařízení			
Jiné (jaké):			

B. Konkrétní výsledky strategie PP za tento školní rok:

Podařilo se:

1.
2.
3.
Nepodařilo se:
1.
2.
3.
C. Co pro vás vyplývá z hodnocení PP jako hlavní cíle pro tvorbu PP pro další školní rok:
1.
2.
3.

D. Klady a zápory při realizaci PP:
Kladné připomínky:
1.
2.
3.
Záporné připomínky:
1.
2.
3.

PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU – celkem

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCh	
Počet vzdělávacích aktivit	
Počet celkově proškolených pedagogů	
Počet hodin	

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI – celkem

	Počet aktivit	**Počet hodin**	**Počet zúčastněných rodičů**
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH			

PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY – celkem

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	**Počet aktivit**	**Počet žáků**	**Počet hodin přímé práce**
Blok primární prevence			
Interaktivní seminář			
Beseda			
Komponovaný pořad			
Pobytová akce			
Situační intervence			
Jiné			

<u>Příklad evaluačního dotazníku na adaptační kurz</u>

Prosíme o zhodnocení toho, co jsi prožil/a na adaptačním kurzu a co Ti kurz přinesl. Za spolupráci a vyplnění předem děkujeme.

1. Splnil adaptační kurz tvoje očekávání?

ano□ ne□, prosím napiš proč:…

2. Myslíš, že měl adaptační kurz přínos pro váš třídní kolektiv?

ano□ ne□, prosím napiš proč:…

3. Jakou hru nebo aktivitu hodnotíš jako nejlepší? Proč?

4. Jaký byl tvůj nejsilnější zážitek během kurzu?

5. Překvapil/a jsi sám/a sebe v průběhu kurzu?

ne□ ano□, prosím, napiš čím: …

6. Měl/a jsi během kurzu nějaký negativní zážitek?

ne□ ano□, prosím, napiš jaký:

7. Změnil/a bys něco na kurzu pro příští školní rok?

ne□ ubytování□ stravu□ hry, aktivity□ jiné□, prosím, vypiš: …

<u>Příklad evaluačního dotazníku pro besedu, přednášku a jiný preventivní program</u>

Téma přednášky:

Termín přednášky: Třída:

Zaškrtněte pouze jednu vyhovující odpověď.

Téma přednášky/besedy bylo:

a) velmi zajímavé
b) zajímavé
c) nezajímavé

Přístup přednášejícího/lektora byl:

a) profesionální
b) neprofesionální

Získané informace hodnotím:

a) pro mě již známé, nic nového jsem se nedozvěděl/a
b) nové a zajímavé

Získané informace:

a) upotřebím ve svém životě
b) neupotřebím ve svém životě

Měli jste prostor pro diskuzi?

a) ano
b) ne

Doporučili byste tuto přednášku/besedu pro žáky dalších tříd?

a) Ano ne

Dotazník B-3

JMÉNO A PŘIJMENÍ _____ TŘÍDA _____ DATUM _____

1. Mezi mé přátele v naší třídě patří:

1. _____
2. _____
3. _____

2. Jako přítele (přítelkyni) bych si nevybral:

1. _____
2. _____
3. _____

3. Sám sebe hodnotím:

a) jsem vždy v centru dění ve třídě

b) občas se účastním a jsem obvykle o akcích ve třídě informován

c) párkrát jsem se akcí ve třídě účastnil, ale nebývám informován

d) zdá se, že o mou účast třída příliš nestojí

e) o dění ve třídě nejevím zájem

4. Odpověz na následující otázky *ano - ne*:

Ve třídě je nejméně jeden žák, který je nešťastný	ano	ne
Ve třídě je někdo, komu ostatní občas ubližují	ano	ne
Stává se, že se do školy těším	ano	ne
Většinou se najde někdo, kdo mi pomůže s problémem	ano	ne
Společné problémy řešíme většinou v klidu	ano	ne

5. Zakroužkuj číslici, která vyjadřuje míru tvých pocitů ve třídě:

pocit bezpečí	1	2	3	4	5	6	7	pocit ohrožení
pocit přátelství	1	2	3	4	5	6	7	pocit nepřátelství
atmosféra spolupráce	1	2	3	4	5	6	7	atmosféra lhostejnosti
pocit důvěry	1	2	3	4	5	6	7	pocit nedůvěry
atmosféra tolerance	1	2	3	4	5	6	7	atmosféra netolerance

6. Najdi některého ze spolužáků, který je:

spravedlivý: _____ protivný: _____

spolehlivý: _____ nespravedlivý: _____

zábavný: _____ nevděčný: _____

vždy v centru dění: _____ nespolehlivý: _____

se všemi za dobře: _____ osamocený: _____

Děkujeme za spolupráci!

DATUM (případně čas)	TŘÍDA	POPIS UDÁLOSTI*(prosím o co nejpodrobnější zápis, možno využít i přílohy) + MÍSTO-KDE K UDÁLOSTI DOŠLO	JMÉNA STUDENTŮ, KTERÝCH SE UDÁLOST TÝKÁ/ AKTÉŘI	JMÉNO OBĚTI(í)	JMÉNA SVĚDKŮ	INFORMOVÁN TŘ. UČITEL (ANO-NE) + datum	INFORMOVÁNO ŠPC nebo VEDENÍ ŠKOLY (ANO-NE)	Informování zákonného zástupce (JAK, DATUM)

Doporučený vzor zápisu z výchovné komise

Zápis z výchovné komise k řešení neomluvené nepřítomnosti žáka

Jméno žáka /žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola – třída – ročník:	

Účastníci jednání: zákonní zástupci žáka

třídní učitel

výchovný poradce

vedení školy

kurátor sociálně-právní ochrany dětí

školní metodik protidrogové prevence

zástupce rady školy

ostatní

Předmět jednání:

Výchovná opatření:

Zapsal/a:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.

Datum: **Podpis zákonných zástupců:**

Razítko školy: **Podpis ředitele / ředitelky školy:**

Masarykova ZŠ Morašice

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Záznam o jednání s žákyní/žákem

Jméno žákyně/žáka: …… **Nar.:** ……..

Třída: ……..... **Datum:** ……..

S žákyní/žákem byl veden pohovor ohledně jejího/jeho rizikového chování, které svou závažností narušuje proces vzdělávání dané žákyně/daného žáka, případně dalších žáků.

Oblasti nápravy:

Žákyně/žák bude usilovat o nápravu níže uvedeného rizikového chování (dané oblasti zaškrtněte, případně doplňte)

Rizikové chování žáka			
nenošení pomůcek		agresivní chování	
neplnění domácích úkolů		šikana	
podvodné jednání		krádež/e	
narušování výuky		ničení majetku školy	
odmítání práce při vyučování		ničení majetku jiných osob v rámci školy	
nerespektování pokynů učitele		užívání návykových látek ve škole a její blízkosti	
nevhodné chování ke spolužákům		poskytování návykových látek ostatním	
nevhodné chování k pracovníkům školy		nošení nevhodných předmětů do školy	
pozdní příchody		jiné:	
záškoláctví		jiné:	

skryté záškoláctví		jiné:	
vulgární chování		jiné:	

Specifikace problému (dle potřeby):

Popis výsledku jednání, další postup:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	Jméno	Podpis
žákyně/ žák		
za školu:		

Kontrolní setkání konané dne: ……

Zhodnocení dosavadního vývoje:

Popis výsledku jednání, další postup:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	**Jméno**	**Podpis**
žákyně/ žák		
za školu:		

Kontrolní setkání konané dne: ……

Zhodnocení dosavadního vývoje:

Popis výsledku jednání, další postup:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	**Jméno**	**Podpis**
žákyně/ žák		
za školu:		

Příloha č. 2

Masarykova ZŠ Morašice

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Záznam o jednání s žákyní/žákem a zákonným zástupcem žákyně/žáka

Jméno žákyně/žáka: …… **Nar.:** …….

Třída: ……..... **Datum:** …….

Jednání s žákyní/žákem a jejím/jeho zákonným zástupcem bylo zaměřeno na rizikové chování žákyně/žáka, které svou závažností narušuje proces vzdělávání dané žákyně/daného žáka, případně dalších žáků.

Oblasti nápravy

Žákyně/žák bude usilovat o nápravu níže uvedeného rizikového chování (dané oblasti zaškrtněte, případně doplňte):

Rizikové chování žáka			
nenošení pomůcek		agresivní chování	
neplnění domácích úkolů		šikana	
podvodné jednání		krádež/e	
narušování výuky		ničení majetku školy	
odmítání práce při vyučování		ničení majetku jiných osob v rámci školy	
nerespektování pokynů učitele		užívání návykových látek ve škole a její blízkosti	
nevhodné chování ke spolužákům		poskytování návykových látek ostatním	
nevhodné chování k pracovníkům školy		nošení nevhodných předmětů do školy	

pozdní příchody		jiné:	
záškoláctví		jiné:	
skryté záškoláctví		jiné:	
vulgární chování		jiné:	

Náprava bude uskutečněna za podpory ze strany školy a zákonných zástupců (dané zaškrtněte, případně doplňte):

Podpora ze strany zákonných zástupců		**Podpora ze strany školy**	
kontrola školních výsledků dítěte		komunikace se žákem	
dohled nad přípravou do školy		komunikace s rodiči	
dohled nad docházkou dítěte do školy		nácvik potřebných dovedností žáka	
dohled nad hygienou		respektování individuálních potřeb žáka	
zajištění potřebných pomůcek do školy		vyhledávání pozitivních výkonů žáka	
komunikace se školou		jiné:	
jiné:		jiné:	
jiné:		jiné:	
jiné:		jiné:	

Specifikace problému (dle potřeby):

Popis výsledku jednání, dohodnutá opatření:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	**Jméno**	**Podpis**
žákyně/ žák		
zákonný zástupce žákyně/žáka		
za školu:		

Kontrolní setkání konané dne: ……

Zhodnocení dosavadního vývoje:

Popis výsledku jednání, další postup:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	**Jméno**	**Podpis**
žákyně/ žák		
zákonný zástupce žákyně/žáka		
za školu:		

Kontrolní setkání konané dne: ……

Zhodnocení dosavadního vývoje:

Popis výsledku jednání, další postup:

Termín kontrolního setkání:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	**Jméno**	**Podpis**
žákyně/ žák		
zákonný zástupce žákyně/žáka		
za školu:		

Tento preventivní program nabývá účinnosti dne 14. září 2026.

Morašice 14. září 2026 Mgr. Jana Renzová

školní metodik prevence

Schválil ředitel školy dne 14.9.2026 Mgr. Jan Šperk

Tento preventivní program nabývá účinnosti dne 14. září 2026.

Použité zdroje informací:

www.prevence-praha.cz/.../manual-pro-tvorbu-mpp-zakladni-pojmy

www.poradenskecentrum.cz/mpp.php

http://www.kapezet.cz/index.php?object=General&articleId=112&leveMenu=

http://www.ppp-olomouc.cz/metodika-prevence-pro-skoly.html

www.prevko.cz

www.pppuo.cz

https://is.muni.cz/th/350254/pedf_m/DP_Holeckova.pdf

http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/prevence

http://www.prevence-praha.cz/minimalni-preventivni-program/manual-pro-tvorbu-mpp-zakladni-pojmy?start=4